

Dzimumu līdztiesības komitejas 34.sēde

PROTOKOLS Nr. 6

Rīgā, Zoom platformā plkst. 14.00

2022. gada 9. martā

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Undīne Andersone, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Inete Ielīte, biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Karīna Javtušenko (aizvieto Daci Helmani), biedrības “Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts” korporatīvo attiecību vadītāja

Elita Kresse, biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece ārējo sakaru jautājumos

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Liene Liepiņa, Aizsardzības ministrijas Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vadītāja

Ilze Matusa, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Cilvēkresursu politikas nodaļas konsultante

Līva Matuzele, biedrības “Centrs MARTA” politikas koordinatore

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece

Valērija Muižniece-Briede, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Simona Pētersone, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Cilvēktiesību departamenta Vispārējo cilvēktiesību nodaļas jurists

Linda Romele (aizvieto Līgu Bāriņu), arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Inta Šusta, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Agnese Zarīte, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja konsultante

Agnese Zīle-Veisberga, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākā eksperte

Žanete Zvaigzne, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietniece

Uzaicinātie dalībnieki:

Aiga Balode, Nodarbinātības valsts aģentūras direktores vietniece

Ilze Dūmiņa, Sabiedrības integrācijas fonda Sociālās saliedētības departamenta Dažādības vadības nodaļas vadītāja

Diāna Jakaite, LM Valsts sekretāra vietniece

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Madara Kanasta-Ieviņa, biedrības “Centrs MARTA” Jaunatnes programmu koordinatore, foruma “Celies!” koordinatore

Sarmīte Karlsona, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Tehnoloģiju departamenta Investīciju atbalsta nodaļas vadītāja

Kristīne Kļukoviča, Sabiedrības integrācijas fonda Sociālās saliedētības departamenta Saliedētības pasākumu koordinācijas nodaļas vadītāja

Eva Lapsiņa, Nodarbinātības valsts aģentūras Attīstības un analītikas departamenta vadītāja

Reinis Lasmanis, Sabiedrības integrācijas fonda Sekretariāta direktora vietnieks - Pilsoniskās sabiedrības atbalsta departamenta direktors

Maija Strazdiņa, Aizsardzības ministrijas Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente

Sanita Vasiļeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Līga Bāriņa, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” biedre, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece

Elīza Brūklēna, biedrības “Latvijas Jaunatnes padome” valdes locekle

Lauris Bokišs, biedrības ģimenes atbalstam ”Tēvi” loceklis

Dace Helmane, biedrības “Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts” valdes locekle

Edīte Kalniņa, biedrības “Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls” valdes priekšsēdētāja

Paula Pērkone, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Informatīvās vides integrācijas nodaļas referente

Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece

Sēdi protokolē:

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

1. Darba kārtības apspriešana.

I. Allīks iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. No Sabiedrības integrācijas fonda puses tiek saņemts lūgums mainīt darba kārtību, piedāvājot sākt sanāksmi ar darba kārtības otro punktu par informāciju saistībā ar 2021. gadā īstenoto Nevalstisko organizāciju atbalsta programmu Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai rezultātiem.

Vienojas:

mainīt un apstiprināt darba kārtību.

2. Informācija par 2021. gadā īstenoto Nevalstisko organizāciju atbalsta programmu Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai rezultātiem.

Sabiedrības integrācijas fonda Rīcību politikas departamenta direktors Reinis Lasmanis sniedz prezentāciju par 2021. gadā īstenoto Nevalstisko organizāciju atbalsta programmu Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai rezultātiem.

Pēc Sabiedrības integrācijas fonda prezentācijas Inete Ielīte norāda, ka saredz dažus problemātiskus aspektus sociālās jomas organizāciju darba atbalstā, it īpaši to organizāciju darba atbalstā, kas gadiem ilgi ir Latvijas valdības, Saeimas sadarbības partneri un ar saviem Eiropas Savienības tīkliem veido Eiropas Savienības politiku, pārstāvot Latvijas mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupu intereses. Pirmkārt, tiek norādīts uz regulāra finansējuma nepieejamību dalībai ne tikai Latvijas politikas līmenī, bet arī Eiropas līmenī. Organizācijām, kas pārstāv mazāk aizsargāto iedzīvotāju grupas un kuru Eiropas jumta organizācijas ir apvienotas Eiropas Savienības platformā, pretēji visām citām Eiropas Savienības valstīm, kur dažādi, bet nodrošinot darbību visa gada laikā, ik gadus tiek nodrošināts līdzdalības finansējums, Sabiedrības integrācijas fondā nav iezīmēti līdzekļi un nodrošināts atbalsts nevalstisko organizāciju grantu programmā līdzdalībai politiku veidošanai. Eiropas Komisija savus sociālos partnerus

regulāri atbalsta ar ilggadīgajām programmām. Latvijā šis organizāciju saraksts nav plašs, izmaksas līdzdalībai Eiropā apzinājis Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls, tādēļ būtu nepieciešams risināt jautājumu par to, kā veicināt savu līdzdalību Eiropas tīklos ar dalības maksu, kā arī vienlīdzīgu līdzdalību visām kompetentajām organizācijām Latvijas sociālās politikas veidošanā. Otrkārt, būtu jādomā vairāk par konsultācijām par to, kādas ir programmas, piemēram, pievēršot vairāk uzmanību darba un privātās dzīves līdzsvaram sievietēm, kā arī atbalstot īpaši neaizsargātas sieviešu grupas, piemēram, romu sievietes. Papildus I. Ielīte vaicā, vai projektu vērtētāji iziet apmācības par dažādību?

Kristīne Pakārkle vaicā par norādītajiem darbības virzieniem – NVO un iedzīvotāju sadarbības veicināšana un atbalsts NVO pilsoniskās sadarbības aktivitātēm. Saistībā ar pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm tiek jautāts, kā tiek izvērtēti NVO, piemēram, saistībā ar vakcinācijas jautājumu, kur sabiedrībā valda ļoti polarizēti viedokļi? Saistībā ar sadarbības aspekta veicināšanu K. Pakārkle norāda, ka šis ir ļoti būtisks aspekts – vai šeit tiek saredzētas turpmākas aktivitātes, lai veicinātu sabiedrības vēl lielāku iesaisti saistībā ar tādiem jautājumiem kā, piemēram, vide un dažādība?

Sabiedrības integrācijas fonda pārstāvis R. Lasmanis, atbildot uz jautājumiem, norāda, ka saistībā ar starptautiskajām organizācijām var minēt pagājušajā gadā tapušu līdzfinansējuma programmu. Sabiedrības integrācijas fonda primārā loma ir administrēt piešķirto finansējumu. Saistībā ar konsultācijām tiek minēts, ka Sabiedrības integrācijas fonda specifika atšķirībā no citām valsts iestādēm ir tāda, ka gala lēmumu pieņem Sabiedrības integrācijas fonda padome, kurā tiek pārstāvētas dažādas ministrijas un nevalstiskās organizācijas. Kopumā nevalstisko organizāciju pārstāvji aktīvi iesaistās konsultāciju procesā dažādos līmeņos. Vērtēšanas process ir ticis veidots tāds, lai tas būtu maksimāli skaidrs dažādos līmeņos. Tiek piesaistīti ārējie neatkarīgie eksperti, pastāv arī vērtēšanas komisija, kurā tiek deleģēti pārstāvji gan no valsts institūcijām, gan no nevalstisko organizāciju puses. Gala lēmumu pieņem Sabiedrības integrācijas fonda padome. Saistībā ar dezinformāciju R. Lasmanis norāda, ka ir atsevišķa programma mediju atbalstam, kur ir dažādi projekti mediju kritikas jomā, kā arī pašas nevalstiskās organizācijas tiek uzraudzītas, lai nerastos situācijas, kur projekta ietvaros tiek sniegta nekorekta, maldinoša informācija. Saistībā ar finansējuma iespējām ārpus projektu ietvara gada griezumā tiek norādīts, ka finansējums tiek saņemts līguma formā no Kultūras ministrijas konkrētā gada ietvaros. Tiešā veidā tas nav Sabiedrības integrācijas fonda finansējums. Saistībā ar ilglaicīgākiem projektiem viens no risinājumiem varētu būt finansējuma iekļaušana Sabiedrības integrācijas fonda budžetā, nevis šī finansējuma nodošana līguma formā.

I. Ielīte norāda, ka primāri šeit aktuālais jautājums būtu nevis līdzfinansējuma pieejamība, bet gan finansējums Eiropas Savienības tīklos. Būtu nepieciešama plašāka diskusija ar Labklājības un Kultūras ministrijām. Papildus vēlētos arī dzirdēt par dažādības mācību pieejamību projektu vērtētājiem.

Saistībā ar dažādības apmācībām R. Lasmanis norāda, ka Sabiedrības integrācijas fonds kopumā sniedz ļoti plašus kursus, taču konkrēti vērtētāji šādu atsevišķu kursu neiziet. Vienlaikus projektu vērtētājiem ir jāiziet apmācības par izstrādāto vērtēšanas metodiku.

Sniegtās prezentācijas pēc sanāksmes tiks ievietotas LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. Pasākumi stereotipu mazināšanai par sievietēm un vīriešiem piemērotām profesijām un nozarēm

Latvijas Investīciju attīstības aģentūras Tehnoloģiju departamenta Investīciju atbalsta nodaļas vadītāja Sarmīte Karlsonē informē par Latvijas Investīciju attīstības aģentūras iniciatīvām saistībā ar pasākumiem stereotipu mazināšanai par sievietēm un vīriešiem piemērotām profesijām un nozarēm. S. Karlsonē norāda, ka tiek vadīts Inovāciju motivācijas programmas projekts, kas ir vērst uz uzņēmējdarbības veicināšanu un uzsākšanu. Šīs programmas ietvaros ir pieejami dati un pasākumi, kas sievietēm palīdz, piemēram, uzsākt uzņēmējdarbību vai mainīt profesiju. Papildus tiek norādīts, ka Inovāciju motivācijas programmu šobrīd vada tikai sievietes. Viena no programmas aktivitātēm ir portāls *Labs of Latvia* (<https://labsoflatvia.com/>) – redakcijā un satura veidošanā arī piedalās tikai sievietes.

Lielākoties Inovāciju motivācijas programmu pasākumi nav specifiski mērķēti vīriešu vai sieviešu auditorijai, jo projekta mērķis ir informēt sabiedrību kopumā un nodrošināt vienlīdzīgas iespējas iesaistīties visiem. Vienlaikus 2021. gadā tika organizēts hakatons sievietēm *Women in Tech*. Hakatona ietvaros tika saņemtas 38 idejas no 213 dalībniecēm. Kā vēl vienu pasākumu S. Karlsonē min jaunu komandu veidošanas un apmācības pasākumu par to, kā izveidot zinātņu ietilpīgu uzņēmumu. 2021. gadā šādas apmācības no visiem dalībniekiem ir izgājuši 38% sieviešu.

Konkursa “Ideju kauss” ietvaros no 117 dalībniekiem, kas iekļuva konkursa otrajā kārtā, 45 bija sievietes. Konkursa finālā bija iespējams saņemt 12 naudas balvas savas biznesa idejas īstenošanai – 4 no šīm naudas balvām saņēma sievietes.

S. Karlsonē vēlas vārst uzmanību un aicina Komitejas locekļus uz sadarbību saistībā ar jau minēto portālu *Labs of Latvia* un tajā publicēto informāciju par sievietēm zinātnē, līderībā, kā arī par darba algu jautājumiem. 45% no portāla apmeklētājiem ir sievietes.

Turpinājumā Nodarbinātības valsts aģentūras direktores vietniece Aiga Balode sniedz prezentāciju par Nodarbinātības valsts aģentūras pasākumiem stereotipu mazināšanai par sievietēm un vīriešiem piemērotām profesijām, iesaistot sievietes IKT jomā, kā arī sniedz aktuālo statistiku par nodarbinātības situāciju.

Pēc prezentācijas K. Pakārkle norāda, ka šī ir ļoti aktuāla tēma, jo ir vēl daudzas nodarbinātības jomas, kur sadalījums vīriešiem un sievietēm piemērotās profesijās ir ļoti izteikts. Ļoti pozitīvs aspekts ir Nodarbinātības valsts aģentūras sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju veidotais projekts sievietēm digitālo prasmju attīstībai “*Women4IT*”, kura rezultātā 70% absolventu ir uzsākušas darba gaitas IKT nozarē. K. Pakārkle vaicā, vai Nodarbinātības valsts aģentūra redz vēl kādus instrumentus, kas varētu mazināt plaisu nodarbinātībā, kas saistīta ar sabiedrībā pastāvošajiem stereotipiem?

A. Balode norāda, ka tā kā šis ir Eiropas Jaunatnes gads, tad ir plānoti dažādi pasākumi jauniešiem. Viens no tiem ir saistīts ar stereotipu mazināšanu par darba tirgu. Ir plānota arī raidieraksta veidošana kopā ar jauniešiem par to, ko paši jaunieši domā par darba tirgu. Nodarbinātības valsts aģentūra ir arī pilnveidojusi savu prognozēšanas platformu, kā arī tiks veidoti reģionālie semināri par to, kādas ir prognozes un kā mainīsies darba tirgus. A. Balode arī norāda, ka pozitīvs pienesums stereotipu mazināšanā ir bijis saistībā ar Sabiedrības integrācijas fonda veidotajiem dažādības veicināšanas kursiem.

I. Ielīte norāda, ka būtu ļoti labi, ja projekts digitālo prasmju attīstīšanai sievietēm tiktu paplašināts, piesaistot vēl vairāk dalībnieces. Papildus norāda, ka būtu jāpievērš uzmanība sievietēm vecuma grupā pēc 50 gadiem, veidojot jaunus sadarbības projektus ar IKT nozares uzņēmumiem. Īpaša uzmanība pārkvalifikācijas kontekstā būtu jāpievērš arī elektronikas nozarei.

Sniegtās prezentācijas pēc sanāksmes tiks ievietotas LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. Informācija par ESF līdzfinansētā projekta “Dažādības veicināšana” ietvaros īstenotās motivācijas un atbalsta programmas sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautajām personām rezultātiem

Sabiedrības integrācijas fonda Sociālās saliedētības departamenta Saliedētības pasākumu koordinācijas nodaļas vadītāja (līdz 2022.gada 23.februārim projekta “Dažādības veicināšana” motivācijas programmas koordinatore) Kristīne Kļukoviča, norāda, ka Sabiedrības integrācijas fonds no 2018. gada ir uzsācis motivācijas paaugstināšanas atbalsta pakalpojuma personām, kuras pakļautas sociālās atstumtības un diskriminācijas riskiem invaliditātes, vecuma, dzimuma un etniskās piederības dēļ sniegšanu visā Latvijā. Kopš 2018. gada ir sniegti pakalpojumi 2638 Latvijas iedzīvotājiem (1853 sievietēm un 785 vīriešiem).

Saistībā ar projekta rezultātiem K. Kļukoviča norāda, ka uzsākot pakalpojumu bija bažas par rezultatīvo rādītāju sasniegšanu, taču laika gaitā tika attīstītas labas speciālistu komandas Latvijas reģionos. Šobrīd komandas strādā pavisam 10 reģionos.

Rezultatīvos rādītājus var sadalīt trīs virzienos: persona ir uzsākusi darba meklēšanu, iesaistījusies nodarbinātībā, izglītību vai apmācības. Uz šo brīdi no 2638 personām 1126 personas ir sasniegušas rezultatīvos rādītājus. No 1126 personām 140 personas ir griezušās Nodarbinātības valsts aģentūrā un personām ir piešķirts bezdarbnieka statuss. 830 personām ir nodrošināta izglītība vai apmācības. 156 personas ir mēnesi pēc motivācijas pakalpojuma saņemšanas uzsākušas darba attiecības.

Lielākā daļa motivācijas pakalpojumu saņēmušās personas ir sievietes. Saistība ar Covid-19 pandēmijas radītajām izmaiņām tiek norādīts, ka palielinājās vardarbības ģimenē gadījumu skaits, tādējādi pakalpojumu sniedzēji sniedza arī atbalstu šajā jomā. Saistībā ar sociālo atstumtību dzimuma dēļ K. Kļukoviča informē, ka šajā jomā palīdzību saņēma ne tikai sievietes – no 822 personām šajā mērķa grupā 124 bija vīrieši. Sniedzot pakalpojumus šī projekta ietvaros daudzām personām tika sniegta palīdzība, lai nokārtotu jautājumus saistībā ar uzturlīdzekļiem, kā arī ar ātro kredītu saistībām, sniedzot juridiskās konsultācijas. Tika sniegts arī individuālais psiholoģiskais atbalsts. Šobrīd ir uzsākts motivācijas programmas pēdējais posms, kas tiks īstenots līdz gada beigām.

K. Pakārkle uzdod precizējušu jautājumu par psiholoģisko un juridisko atbalstu. Vai ir vēl kādi praktiskie darbības virzieni?

K. Kļukoviča norāda, ka motivācijas programma tika izstrādāta 56 stundu apjomā, kur liels uzsvars bija uz pārmaiņu aģentiem (visbiežāk sociālajiem darbiniekiem ar pieredzi gadījumu vadīšanā). Tika piesaistīti arī karjeras konsultanti, juristi un psihologi. No 2020. gada tika mainīta pieeja, kur varēja izmantot elastīgo pieeju un aizvietot speciālistus, ja noteikti speciālisti konkrēta gadījumā nebija nepieciešami. Tika arī piedāvāta interaktīvā atbalsta grupas nodarbība, kur klientiem bija iespēja savā tuvākajā reģionā apmeklēt, piemēram, novada muzeju un iepazīt pašvaldībā pieejamos resursus.

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

5. Labklājības ministrijas informācija par citām aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā

LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte dzimumu līdztiesības jautājumos Agnese Gaile sniedz prezentāciju par LM aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā. A. Gaile informē, ka saistībā ar Starptautisko sieviešu dienu LM uzsvēra šīs dienas lomu virtuālajā vidē, publicējot vairākus video. Viens no video bija Labklājības ministra vēstījums Starptautiskajā sieviešu dienā, savukārt otrs video no LM puses tika veidots kontekstā ar Eiropas Jaunatnes gadu, kur jaunieši pauda savu nostāju par Starptautisko sieviešu dienu un tās nozīmi.

Šogad martā norisinās ANO Sieviešu statusa komisijas 66. sesija, kurā arī Latvija aktīvi līdzdarbojas. Sesijas visaptverošā tēma šogad ir dzimumu līdztiesība un klimata pārmaiņas. Latvija šobrīd ir ievēlēta Komisijā un tās birojā no 2021. gada līdz 2025.

gadam. Šogad Labklājības ministrs piedalīsies Komisijas 66. sesijas pasākumos, kā arī vadīs ministru apaļā galda diskusiju. Papildus Latvija 16. martā kopā ar Argentīnu, Vāciju, Dienvidkoreju un Dienvidāfriku organizē blakus pasākumu tiešsaistē par sievietēm zinātnē vides jomā.

Papildus A. Gaile informē, ka Eiropas Komisija 8. martā ir nākusi klajā ar priekšlikumu direktīvai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu. Priekšlikums koncentrējas uz dažādu vardarbības formu kriminalizēšanu, t.sk. kibervardarbības kriminalizēšanu. Tāpat direktīvas ietvarā tiek skatīti jautājumi par cietušā aizsardzības stiprināšanu, kā arī par prevencijas pasākumiem.

Sniegtās prezentācijas pēc sanāksmes tiks ievietotas LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

6.Citi jautājumi

Komitejas vadītājs informē, ka nav citu uzrunājamo jautājumu. Nākamā Komitejas sēde šobrīd tiek plānota 2022. gada jūnijā.

Sanāksmi slēdz plkst. 15:40

Sanāksmes vadītājs

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

I. Alliks